

MAD & BOLIG

INDRETNING • IDEER • HAVE • VIN • REJSER

**DANSK MODEFOTOGRAFS
ITALIENSKE FRISTED**

**JAMIE OLIVERS
BEDSTE GRØNSAGER**

20 sider
UDELIV

GRILL, STAUDER OG MØBLER

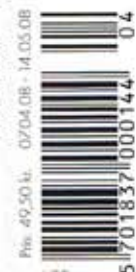
**HOT REJSEMÅL
KRAKOW**

**TJEKKET LEJLIGHED I
GAMMELT PAKHUS**

**GÆSTEMAD MED
ASPARGES OG RABARBER**

VINKUP TIL 60 KR.

36 sider tillæg
BYFERIE I FRANKRIG

VILD OG VIDUNDERLIG

◀◀ Røllike, Achillea 'Pretty Belinda'.

◀ Slynngrosen 'Gerbe Rose' er skyggetolerant og blomstrer næsten hele sæsonen med store fyldte pæonilignende blomster.

Med de rigtige planter kan man sagtens skabe en have, der er frodig og fantastisk – selv med en ret begrænset indsats, forklarer Birgit Reimer fra Caroline Mathildestiens Planteskole. Når man lader stå lidt til, kommer magien nemlig helt af sig selv og giver det sidste pust af poesi og oplevelser.

Ved huset står æseltidsel og kartebole op i to meters højde. Før var der judaspenge og løgkarse. Ingen har nogen sinde slået dem dér, en dag var de der bare. Den store hvide trælåge hænger lidt skævt. Uregerlige roser slynger sig opad mod himlen med en skønhed, der kun opstår, når naturen får lov til at fylde mere end mennesket. Et område med slået græs og nogle brede stramme stier holder frodigheden i skak og giver kontrast til alt det vilde. »Med et jordstykke så stort som mit handler det om det muliges kunst,« forklarer Birgit Reimer. »De planter, jeg har, er alle så robuste, at de kan klare sig med en meget lille eller ingen indsats fra min side. Se nu denne mosrose, en Rosa centifolia muscosa 'Henri Martin'. Den burde være gået til for længst. Rosen blev for mange år siden efterladt i en urtepote, fordi arbejdet med planterne var vokset planteskoleejerens over hovedet. Men den ældgamle sort havde så meget livskraft i generne, at den i løbet af en sæson voksede

sig ud gennem potten og slog rødder i den gode muld. Her står den så. Bomstærk og frodig. De tornede grene rækker sultent ud efter kjolekanten, og nældeerne under den svider de bare ben.

ALLE KAN LAVE ET BED

»Det skal lykkes for folk, når de køber noget hos mig. Det betyder virkelig meget,« siger Birgit Reimer alvorligt. »Det skal være planter, der kan klare sig og kommer igen og igen. Det ved jeg virkelig noget om. Generelt har folk en helt overdreven respekt for planter og bliver nemt usikre på, hvordan de skal gribe noget an. »Tag dem og dem og gør sådan og sådan,« siger jeg. Og det gør de så til punkt og prikke. Man tror jo nærmest, at jeg er et orakel. Helt modsat dengang jeg var skolelærer. Dér har alle jo en mening om, hvad der er rigtigt og forkert. Men sandheden er ironisk nok, at i en have er der ingen endegyldige svar. I sidste ende bliver alt jo skønt alligevel. ▶

Birgit Reimers havetraktor er en gammel Ferguson 35, indkøbt af hendes faster og onkel engang i 1950'erne.

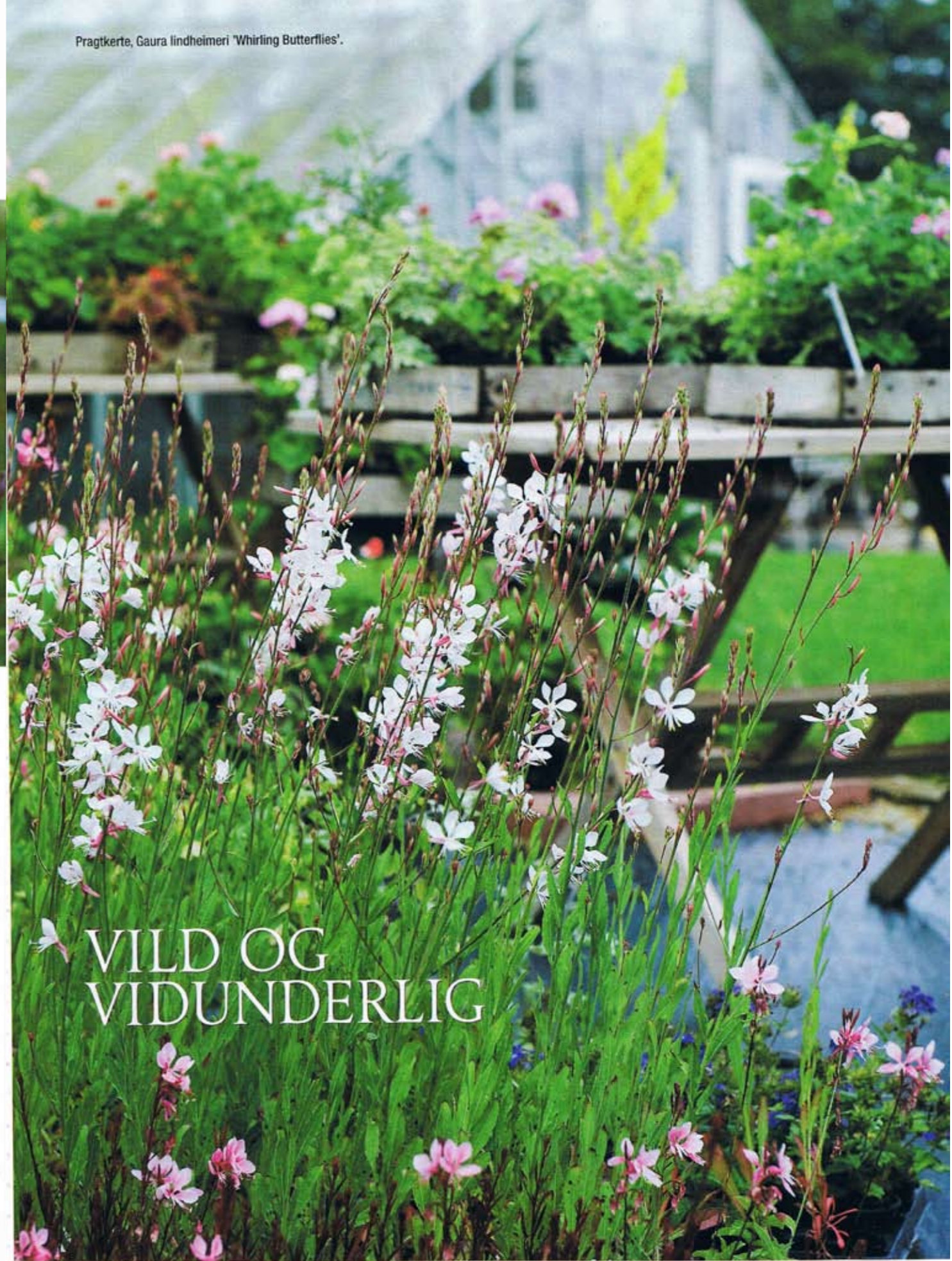
AF KARINA DEMUTH
FOTO: HENRIK FREEK CHRISTENSEN
SE LÆSERSERVICE

- ◀◀ Løvehale, *Phlomis russeliana*.
- ◀ Løvefod, *Alchemilla mollis*.
- Silkepæon, *Paeonia 'Doreen'*. ▶

Pragtkerte, *Gaura lindheimeri* 'Whirling Butterflies'.

Caroline Mathildestiens Planteskole ligger i et fredet område, der ikke kan udstykkes, og strækker sig over fire tønder land. Birgit Reimers forældre købte jorden i 1951 og drev det i mange år som engros stauderpartneri. Stedet er i dag især kendt for sit udvalg af smukke og robuste roser, klematis og stauder og for sin store samling af storkenæb. Alle planterne vokser frit i den enorme have, så man kan se, hvordan de tager sig ud i en sammenhæng. Men det er en tid, der er ved at rinde ud. »Jeg er 62 år nu. Der er for meget håndtering af tunge planter og alt for meget, der skal passes og vandes,« skriver Birgit Reimer på sin hjemmeside. »Der må altså en forenkling og indskrænkning til, for at jeg kan fortsætte med at arbejde med kunder og planter. I sæsonen 2008 er planteskolen åben i april, maj og juni. Åbningstiderne er fredag-lørdag-søndag kl. 10-16. Søndag den 29. juni er sidste åbne dag i butikken i drivhuset. I hele juli er planteskolen lukket, og i august åbner den som netbutik med åbent hus-dage og kun med stauder.

At skabe sig en god have handler ifølge Birgit Reimer i høj grad om sund fornuft. Om at acceptere at man ikke har så god tid, og at man når det, man nu engang når. At fornøjelsen ligger i den tid, man bruger, og det man lærer undervejs. Ikke kun i det færdige resultat. Hvis man kan strikke med forskellige farver garn eller male et billede, så kan man også lave et bed, fastslår hun bestemt. Men selvfølgelig kræver en have et eller andet minimum af pasning. Ellers dækker naturen jorden. Her er løsningen kreativ lugning. Man tager et overskueligt areal, bare en kvadratmeter, og så luger man det væk, som man ikke synes skal være der, og lader resten stå. Det vil nemlig give en dyb tilfredsstillelse at have bare én kvadratmeter, der lykkes. Frem for tyve, der går i fisk, fordi man ikke kan overkomme det.

SKØNNERE NÅR MAN LADER STÅ TIL

Selv sætter Birgit Reimer sine salgsplanter i en god færdigblandet pottemuld med lidt ler. Vander roserne ekstra godt i maj, gøder

med Animix og sprøjter dem et par gange om året mod svampesygdomme. Det er det hele. I princippet skal planterne nemlig kunne klare sig selv. Ellers forsvinder de automatisk efter nogle år, og det er så i orden. Når de tidlige stauder er afblomstret, klipper Birgit Reimer dem resolut ned med en hækkesaks. Metoden er også rigtig god i en lille intens have. Både fordi det forlænger blomstringen, og fordi man får et sted, der er smukt hele sæsonen. Det kan virke meget voldsomt, men efter en uge er det hele vokset til igen med fine grønne rosetter, der gør haven frisk og lækker. Og fordi planterne vil gro og sætte frø, kvitterer de tit med et ekstra blomsterflor i september. Et mere beskedent flor ganske vist, men det gør ikke så meget. For i september er man mæt og kan sagtens glæde sig over mindre. Efter anden blomstring lader man dem stå vinteren over og klipper dem ned i marts. Og når man det ikke, ja, så står de der stadig i juni. De stive brune stængler bliver heldigvis hurtigt dækket af nye bløde skud, og som en ekstra finesse bliver de måske til ▶

VILD OG VIDUNDERLIG

VILD OG VIDUNDERLIG

'Summerskies'. Fylgte lyslilla ▶
blomster fra slut juni og tre uger frem.

Bølgekrønt storkenæb, Geranium
phaeum blomstrer i maj-juni. ▼

◀ Geranium ox. 'Lambrooke Gillian', sart hvidrosa
med sjøvt tilbagekrøllede kronblade.

klatrestativ for en ærteblomst eller til støtte for en pæon med tunge fyldte hoveder. Ifølge Birgit Reimer bliver haven nemlig mere oplevelsesrig af, at man lader stå lidt til. »Når man ikke er så hidsig med at luge og ordne, sker der det magiske, at naturen selv bestemmer, at netop her skal der stå en strunk akeleje og dér et blodrødt og ureglerligt storkenæb eller et stolt spir af et cremegult fingerbøl. »Prøv i øvrigt at lægge mærke til, hvordan bare lidt gult gør godt for andre farver,« udbryder hun så lykkeligt og peger. »Uden gult bliver det hele kedeligt og karakterløst. Tænk på den gule plet i en pæon eller rose. Det er netop dét, der giver den nødvendige dynamik og spænding, der perfektionerer det endelige billede.«

PLANTESKOLENS PERSONLIGHED

Nogle siger, at hun er en skrap madamme, andre at hun er bestemt på den gode måde. Der står en dyb respekt omkring hendes arbejde og om planteskolen, der er meget anderledes, og som man kommer langvejs fra

for at opleve. Birgit Reimer fortæller selv, at hun er uddannet lærer, og at hun som 41-årig købte gartneriet af sine forældre og med tiden lavede det om til planteskole og inspirationshave med salg til private.

»Det kommer til at gro til i ukrudt,« sagde min far, da han overdrog mig papirerne. Han havde ikke den store tiltro til mig, og nu ser det ud, som om han får ret. Men hvad så!« siger hun trodsigt. »Jeg driver stedet mere eller mindre alene og kan lige præcis få det til at løbe rundt. Planteskolen er samtidig min private have, og indimellem er jeg nødt til at holde fri. Jeg har de dejligste kunder. Men hvis folk kommer uden for den normale åbningstid og uden aftale, beder jeg dem om at respektere skiltet med 'Lukket'. Det er jeg nødt til at holde fast i. Ellers kan jeg ikke holde til det.«

Indimellem går folk ind alligevel, og så kan hun godt blive lidt kontant. Engang var der én, der stod uden for hegnet og råbte 'dumme kælling', fordi han ikke kunne komme ind og købe.

SYV SKØNNE STORKENÆB (GERANIUM)

G. 'Blue Cloud'. Lys gråblå med en stor flot vækst. Blomstrer hele juni.

G. 'Jolly Bee'. Mørkeblå med hvidt øje. Blomstrer fra slut juni og helt til frosten kommer.

G. 'Summerskies'. Fylgte lyslilla blomster fra slut juni og tre uger frem.

G. 'Patricia'. Purpurrød med rødbrun midte. To blomstringer, juni og september.

G. phaeum. Purpursort. Blomstrer i maj.

G. ox. 'Lambrooke Gillian', sart hvidrosa med sjøvt tilbagekrøllede kronblade.

G. pratense, engstorkenæb. Gror vildt i Danmark. Blomstrer i forskellige blå nuancer i juni-juli.

10 NEMME STAUDER

Akeleje, *Aquilegia vulgaris*
Pæon, *Paeonia*
Daglilije, *Hemerocallis*
Storkenæb, *Geranium*
Kærtpileurt, *Persicaria amplexicaule*
Asters, *Aster novae-angliae*
Salvia, *Salvia nemerosa*
Høstflok, *Phlox paniculata*
Purpursolhat, *Echinacea purpurea*
Lægekvesurt, *Sanguisorba officinalis*

Mammutblad, *Gunnera tinctoria*.

VILD OG
VIDUNDERLIG

Solhat, *Echinacea 'Art's Pride'*.

